

Lektionsplanering

Årskurs: 4-6

Ämne: Svenska

Tema: Novellens värld - "Anrop från inre rymden" av Elin Nilsson

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Eleverna ska utveckla sin förmåga att läsa och analysera skönlitterära och andra texter med anknytning till olika miljöer och berättartekniker.

Eleverna ska även reflektera över litterära uttryck och berättarteknik i noveller.

Eleverna ska kunna sammanfatta och analysera innehållet i skönlitterära texter.

Eleverna ska lära sig att använda litterära begrepp och förstå förhållandet mellan textens uppbyggnad och dess budskap.

Betygskriterium (E)

Eleven samtalar om och diskuterar varierande ämnen på ett sätt som till viss del utvecklar samtalen och diskussionerna.

Eleven skriver olika slags texter med viss språklig variation, i huvudsak fungerande struktur och innehåll samt viss anpassning till texttyp, syfte, mottagare och sammanhang.

Eleven läser skönlitteratur med flyt och visar grundläggande läsförståelse.

Eleven för enkla resonemang om innehållet i olika texter.

[Lgr22, Svenska, Åk. 4-6]

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till novellen och författaren (10 min)

- Presentera författaren Elin Nilsson och ge bakgrundsinformation om novellen "Anrop från inre rymden".
- Diskutera novellens teman: barndom, ungdom, och de små ögonblickens betydelse i vardagen.
- Lägg fokus på noveller som litterär form och deras kännetecken, såsom korthet och koncentration på små dramatiska händelser.
- Visa exempel på hur författaren använder miljöer för att skapa stämning.

2. Litterär analys av novellen (15 min)

- Läs utvalda avsnitt ur novellen högt för klassen.

- Gå igenom berättarteknik, t.ex. första-personsberättelsen och hur detta påverkar läsarens upplevelse.
- Diskutera novellens uppbyggnad - hur händelserna är fragmenterade och vad det ger för effekt.
- Reflektera kring de olika miljöerna som beskrivs i novellen och vad de symboliserar för karaktärerna.

3. Gruppdiskussioner (15 min)

- Dela in klassen i grupper om fyra till fem elever.
- Låt eleverna diskutera vilka avsnitt i novellen som väckte starkast känslor och varför.
- Ge eleverna i uppgift att koppla en passage i novellen till egna upplevelser eller tankar om ungdomens förvandling.
- Sammanfatta diskussionerna gemensamt och analysera olika tolkningar av novellens tema.

4. Skriftlig reflektion (10 min)

- Be eleverna skriva en kort text om vad de tyckte var mest intressant eller tankeväckande med novellen.
- Uppmana eleverna att använda litterära begrepp i sina reflektioner, t.ex. "berättarperspektiv", "miljöbeskrivningar" och "symbolik".
- Ge feedback på elevernas texter och betona vikten av att uttrycka sina tankar med tydlig struktur.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Novellens form:** Novellen är en kort berättelse som ofta fokuserar på en enskild händelse eller upplevelse. Den har ett koncentrerat innehåll och utvecklar ofta karaktärerna genom deras reaktioner på små dramatiska ögonblick.
- **Berättarteknik:** Novellen i "Anrop från inre rymden" är skriven i första person, vilket gör att läsaren får ta del av huvudpersonens inre tankar och känslor. Detta skapar en närhet och gör att läsaren kan känna igen sig i huvudpersonens upplevelse av världen.
- **Miljöbeskrivningar:** I novellen används miljöerna, som hemmet, staden och landet, för att spegla karaktärernas känslolägen.

Miljöbeskrivningarna är ofta kortfattade men ger ändå en stark känsla av plats och stämning.

- **Symbolik:** Vissa små detaljer i novellen, såsom kattungarna eller rådjurskidet, kan ses som symboler för ungdomens ömtåliga övergång till vuxenlivet. Dessa symboler gör det möjligt för läsaren att tolka texten på flera sätt.
- **Reflektioner om barndom och ungdom:** Novellen behandlar temat övergången från barndom till ungdom. Diskussioner om minnen från barndomen och känslor av att växa upp ger en personlig dimension till berättelsen.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Novell	En kort skönlitterär berättelse, ofta med ett koncentrerat tema och en dramatisk vändpunkt.	Från latin "novus" som betyder "ny", refererar till den korta och nyskapande formen av berättelse.
Berättarperspektiv	Den synvinkel från vilken en berättelse återges, t.ex. första person, andra person eller tredje person.	Från tyskans "Perspektive" som härstammar från latin "perspectiva" - sättet att se på något.
Symbolik	Användningen av symboler för att representera idéer, känslor eller objekt i en berättelse.	Från grekiska "symbolon", som betyder "tecken" eller "märke".
Miljöbeskrivning	En beskrivning av platsen där handlingen i en berättelse utspelar sig. Kan även användas för att återspegla karaktärernas känslor.	Från latin "milieu", som betyder "omgivning" eller "miljö".

Diskussionsfrågor

A. Vad tror du att Elin Nilsson vill förmedla med att beskriva små vardagshändelser så noggrant?

B. På vilket sätt påverkar berättarperspektivet hur vi förstår och relaterar till huvudpersonen?

C. Tror du att de små ögonblicken i novellen kan vara mer betydelsefulla än de stora dramatiska händelserna? Varför?

Aktivitet

Eleverna får i uppgift att skriva en kort novell på temat "Ett stort ögonblick i ett litet liv". De ska använda liknande berättarteknik som i "Anrop från inre rymden", där de fokuserar på en liten vardagshändelse som får stort känslomässigt genomslag. Eleverna ska skriva på 10-15 minuter och sedan läsa upp sina noveller för en klasskamrat som ger feedback.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad är en novell?	En kort skönlitterär berättelse med ett koncentrerat tema.
2. Vilken berättarperspektiv används i novellen?	Första person - huvudpersonen berättar historien.
3. Vad betyder symbolik?	Att använda symboler för att representera idéer eller känslor.
4. Hur skapas stämningen i novellen?	Genom miljöbeskrivningar och karaktärernas känslomässiga upplevelser.
5. Vad tror du novellens titel syftar på?	Det kan handla om de inre känslor och tankar som inte alltid syns utåt men som påverkar våra liv.
6. Vilken betydelse har små detaljer som rådjurskidet?	De symboliserar livets skörhet och osäkerhet.
7. Hur påverkar miljöbeskrivningarna vår förståelse av karaktärerna?	Miljöerna återspeglar karaktärernas inre tillstånd och känslolägen.
8. Vad är viktigt att tänka på när man skriver en novell?	Att fokusera på en koncentrerad händelse och använda ett passande berättarperspektiv.

Hemuppgift

Skriv en kort novell på 1-2 sidor om ett ögonblick från din egen vardag som du tycker var speciellt. Fokusera på detaljer och känslor för att ge berättelsen liv och djup. Använd berättarperspektivet "jag" för att göra berättelsen personlig och nära.

Tags: [2020](#), [Åk. 4 - 6](#), [Okategoriserade](#), [Svenska](#)